

Kemences vidék

KÖZGAZDASÁGI FÜGGETLEN NETILAP.

(„KISZELL és VIDÉK”)

Regisztrált újság vasárnap.

(„KISZELL és VIDÉK”)

Helyi ár: 3 kor. Helyi előfizetés: 3 kor. —
Külföldi ár: 4 kor. Helyi előfizetés: 4 kor. —

Lepényi János szerkesztő:
Hosszú Ágnes

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Collegium Könyvtár és Nyomdaipari
Futár: Dr. Rejzmann István
Könyvnyomtatás

Az árutartozások.

As érdekképviseleti közgazdasági állandó tanács legutóbb megtartott ülésén szemlélte foglalt állást, hogy a moratóriumi likvidációs rendeletben az összes moratóriumos árutartozások a folyó év végére 100%-ig feloldassanak. A gyűlésen képviselő volt és a határozathoz hozzájárult az Országos kereskedők országos egyesülete is. Néhány nappal az állandó tanács gyűlése előtt az érdekképviseleti tisztviselők konferenciája foglalkozott az újabb moratóriumos szabályozással; itt ugyancsak az Országos kereskedők országos egyesülete javasolta, hogy 1918. dec. 31-ig az összes moratóriumos árutartozásoknak 100%-ig való megfizetése kötelezővé tétessék, a mit az érdekképviselet is fogadott.

Annak a kívánságnak, hogy a moratóriumos árutartozások még ebben az évben 100%-ig befizetlenségen emelje fel nyilvánvalóan az Országos magyar kereskedelmi egyesülés a legáltalánosabb előharcosa, a mit azért tartanak szükségesnek megállapítani, hogy a kereskedelmi ügyekben legyenek vele, hogy kitérjen az érdekek, ha a kormány hatalmát a moratóriumos árutartozások teljesítésére kívánja megkövetelni.

A magunk részéről ismételtan hangsúlyozzuk, hogy a míg a kereskedők a moratóriumos árutartozásokat a legelőnyösebb részben vissza nem fizetik, addig nálunk a 100%-os általános

feloldást nem szabad kockáztatni. Igazoljuk ezt a következő példán: A mi viszonyaink között már a tőkeerőben nem leggyengébb detail-kereskedők közé számítanak a kiskereskedők állapota 1914. augusztus 1-én ez volt:

Arúraktár	60000.— K.	Árutartozás	55000.— K.
Készletek	15000.— K.	Vagyoni	25000.— K.
Csúszó	5000.— K.		
			30000.— K.

Honnan vegye az a kereskedő — új hitel nélkül — azt az 55.000 koronát, amelyre a 100%-os általános feloldás esetében szüksége volna? Kintlévőségeink egy részét azért nem hajthatja be, mert az adósként bevonultak, a másik részét nem szoríthatja erősebben a fizetésre, mert a háborús időben nem nyújt nekik új hitelt. De ha feltesszük is, hogy a szábanlevél esetében például 500 K a künnlévőségekből beszámítható, még mindig hiányzik 50.000 K, a mely természetesen csupán az árutartozások teljesítésére teremthető elő. Ha azonban a 60.000 K értékű árutartozást 10.000 K értékűre redukálja, ezzel aláírta a kereskedő a végítéletét is, mert bizonyos, hogy ennek folytán elmarad vereségszerűségének nagyrésze és oda fordul, a hol teljesebb választást, durvább kényszerítést talál.

Nagyobb forgalmú üzleteknél csak a moratóriumos árutartozások valóporciójának körülből ugyanaz, mint a feloldás esetében a kiskereskedők a következmények nem lehetnek eltérők.

Mi megmaradunk azon az állásponton,

kon, hogy a likvidációs rendeletben az általános 100%-ig való feloldás feltétlenül mellőzendő. 1918. december végéig ne fagyjunk le a moratóriumos árutartozásokat tovább, mint legfeljebb átlag 75%-ig. A még tennivaló 25%-ra nézve mondja ki a likvidációs rendelet, hogy ez a 25%, a kormány további intézkedése szerint lesz fizetendő.

Kétségtelen ugyan, hogy kereskedőink egy része még most is erős küzdelmet folytat, hogy az eddigi „Abbau“-nak (melynek jórésze még tagadhatatlanul papíron van) eleget tegyen és így bármely új kötelezettség kireálása est a küzdelmet természetesen nagy mértékben megnehezíti; nem lehet azonban tekinteten kívül hagyni, hogy nyilvánvalóan vannak olyan figyelembe vételre jogosult szempontok, melyek a további lefaragásnak teljes megakadályozását akadályozzák. De ha már a további lefaragás teljes megakadályozása nem teljesíthető, eddig mindenestre el kellene menni, hogy a folytatódó feloldás a legnagyobb kíméléssel végeztesse.

Hogy a törlesztésnek és az enyhébb módosítás a mai helyzetben a „hitelviselő” érdekeit annyira sértendő, azt határozottan tagadnunk vesszük. Nézésünk szerint általában helytelennek minősíthető az a felfogás, mely a moratóriumos árutartozások törlesztését tekintetében éles határt akar vonni az adósként és hitelviselőként között. Nézésünk szerint helytelen és a nagy-

A magyar tenger partján.

Legelőnyösebb létező a tenger, azóta és még tart. Valami csodálatos erővel, valahányszor kitérnek az erdő-ábrák és végigöröppen tekintetem a vég-egyhangúságban is fontosnak vélt víztükörön. Mesevilágok látnak így mesevilágok és a tenger, pedig apró, játékos hullámgyűlések a hátán, a mint a nyári szél

... Valahol valami a tiszta parton meg-
hangzott a szélnek anyja és elhárította ifjú leány-
szívét, hogy korbácsolja végig
a tenger, mint a fel a tenger felé mely korbá-
csokkal a millió meg millió rácsot van a tenger
szélén. Ha Sirocco királyi hányason végigjárul
a tenger felé a legyeknek anyja
szélén. De nem való győze késebe

a nehéz szabja, fűvel stív kejt az embergyil-
Sirocco hányason g.
Egyik kezével bűntet, a másikkal jutalmaz.

Sírhelyek szállnak a tenger felé,
má, ijedt repüléssel. Valami
lesz erről a vízen. Viharodott hajók iparkod-
nak biztonságba hozni bárkájukat, mert jaj an-
nak, a kit következő óra a tengeren talál! Ember,
állat ijedten menekül a vizekbe, mintha az el-
mulás gonosz istene közeledne, hogy egy pilla-
n belül a tenger felé a tenger felé a tenger felé

hullámok törnek elő a mélyből a haragosan csap-
kodja a parti sziklákat, mintha szerető mag-
hoz ragadni a mélybe, hogy ott örökre elte-
... A tengerpartok hajók bizonytalanul imbo-
lyognak a felkutatott vízen, társas hullámokat
görgöt a Bóra bűnösül haragja, megreppen a
árba a hajó felett, jajgat, sir, nyög a
szél a fák lombos koronáit kuszit és a karcos
cirdretek, meg az esztétikák alánattal hajtják
fejüket a szélnek ostora előtt ...

És a mikor a Bóra végigkorbácsolja már
az egész Adriát és aima arcait felszántotta mely
barázdákba, akkor dühében nekifordul a város-
nak: toronymagasságra felkavarja az újonc ge-
opolgót part, nyitva felejtett talabok hangos
csobogásait: zúzódnak a tenger hullámok köze-
lőn, rémes mecskés széllet be a házak kémé-
nyén, apró hasadókba a lombotva, pokoli kua-
gással viharfordul a tenger felé a újra azon
teit ki óda haragját. Murrjlik, rug, bűnből,
harag az Adrián, mint mikor a felvert oromján

elordítja magát a nyugati kőszög. Olyan hang-
os, olyan megkapó ilyenkor a tenger!

Arután esend leme, szél, álmódos. meg-
nyugtató esendőség. Csak a kuszorodt hajók
bűgö imáját hozza erre az alkonyi szél ...

Szép vagy, csudás vagy a szél vagy, oh
Adria! Nem, est a tenger nem engedjük, nem
engedjük elvezni! Ez jébet az elme, jébet
erős világ ellenünk, de a mi szélünk a szél-
tök marad!

Mit eszveg a Dreyester ...

Mit eszveg a Dreyester
Verményes hullám,
Mit szög a szél
Nagy Lengyelország?
Ment, hogy haza tér
Elnéztem nektek.

Fent a Dreyester szél
Mindent mindenhol
Nagyonsok magyar hős
Siralma domboral.
És a verőrágcs
Esz arhámal felit
Egy szél nyári áljel
Nágyon sok tűz églet.

kereskedés kiskereskedő, ugyan a gyáros és a detallkereskedő viszonylatában. A gyáros és a nagykereskedő ugyanis valamivel lassabb feloldás mellett is miután új árabírt nem nyújtanak teljes egészében hozzájuk ahhoz a pénshoz, a mellyel a detallkereskedő üzleti rezsije és háttartásának fedezése után rendelkezhet. Ha lassabb a lefaragás, több pénst fordíthat és fordít is az adós új vásárlásra, mely nélkül üzletét egyáltalában nem folytathatja.

Hogy a lassabb feloldás talán alkalmat nyújthat arra, hogy a detallkereskedő a rendesnél jelentékenyen több készpénzhez jusson, a mi az etikailag gyengébbet esetleg rossz utra cserélhetjük: ez is elejétől fogva tulzott rémlátás volt, ma pedig, a mikor az árutartozásoknak körülbelül 55%-át máris feloldottuk és a lefaragást folytatjuk — egyes rosszhiszemű adósoktól eltekintve — épen-éggel iudolatlan aggodalom.

Nem lesz kenyér.

A magyar kormány nevében, gróf Tisza István miniszterelnök leiratban válaszolt arra a felterjesztésre, a melyet a Magyar Városok Országos Kongresszusa intézett a kormányhoz az élelmiszereknek országsszerte való megállapítása és a városok ellátása ügyében. A kormányelnök leirata, a gabonatermést illetőleg valóban meglepő.

Még alig tizennégy napja annak, hogy a földmivelésügyi miniszter a várható termésről jelentést tett közzé, a mely szerint az összes gabonatermék hozamát kedvező színben tüntette fel. Ez a jelentés, a mely országsszerte igen nagy örömet és élénk megelégedést keltett, most megbízhatatlannak mutatkozik Tisza István miniszterelnök ama véleménye folytán, a mellyel a várható termést az ősziekben közepesnek, tavasziakban pedig rossznak mondja.

...ost igazán nem tudja az ember higgyen, gróf Tisza István miniszterelnök véleményének e, vagy a szakminiszternek, báró Ghillányak a gazdasági tudósok által beküldött becslésből megállapított szakvélemények. A kormány leiratából közöljük a következőket:

A magyar városok országos kongresszusának folyó évi június 25-én kelt üléséből hoztam intézet fölterjesztése kapcsán értesítem Polgármester urat, hogy a kormány az ezer fölterjesztésben fellelhető összes kérdéseket alapos megfontolás alá vette és azok jelentékeny részére névbe a kongresszus ülésének megfelelő álláspontot foglalt el.

Nem helyezheti a kormány kiállításba a gabona maximális árának leállítására vonatkozó kívánság teljesítését, miután nem tartaná indokoltnak, hogy tovább menjen a maximális árak leállítására tén. A folyó évi termés névbe nagyon téves nézetek vannak széles körben forgalomban. Nagy átlagban ősziekben legfőképpen közép, tavasziakban rossz termésre lehetünk elkeszülve, a mihez járul mindaz a veszély is, a melynek az a gyalog- és fogatos munkaerő hiánya folytán betakarítás előtt még kitéve van. Egészen kétségtelen, hogy szabad forgalom, és a mi ezzel együtt jár, szabad kivitel esetén nagyon sokkal a mostani maximális árak föléemelkednének a terményárak. Ilyen körülmények között a fogyasztó jól elfogott érdeket is szolgálni véli a kormány akkor, a midőn a korlátozásoknak jelenlegi rendszerét és a 2077. számú kormányrendeletben foglalt megállapítást tartja hatályban. A második és harmadik kérelem kapcsán megjegyzem, hogy más élelmiszerek maximális árának országos megállapítása a legnagyobb tárgyi nehézségekbe ütközik. A kormány ennél fogva nem vállalkozik ezen maximális árak megállapítására, viszont azonban hajlandó az erre vonatkozó jogot megadni azoknak a törvényhatóságoknak, a melyek ilyen irányú indokolt fölterjesztéssel fordulnak a belügyminiszter urhoz. Ki-

vétel a listárák megállapítása, a mely számos kedvező tényező lévén a terményáraknak természetesen a kormány feladata. Szándékunkban áll a gabona kiériani számláját a mai nap kedvezőben megállapítani. Abban a meggyőződésben vagyunk, hogy a város lakosságára fejenként és hónapoként megállapított 10 kg. liszt a tényleges szükségletet kielégíti. Természetesen nem vonatkozik ez a számítás olyan városokra, a melynek talnyomó része földműveléssel foglalkozik. A kormánynak szándékában áll cseplés alkalmával a gabonakereskedés pontosan felvételét is az arra vonatkozó rendelet a legközelebbi időben kibocsátásra kerül. A Haditermék Rt. igazgatóságában a városok képviselőite a főváros polgármesterének közreműködése révén biztosítva van, valamint biztosítható arról is a kongresszust, miszerint a gabonabeszérelés műveleiben a megfelelő vidéki kereskedők a dolog természeténél fogva igénybe fognak vétetni. Magától értetődik, hogy a városok a közlekedés terén kifejtendő működésükben is számíthatnak a kormány oldalról támogatására. Anyagi segítségre ezen a címen a kormány nem vállalkozhatik. Ebben a tekintetben a konkrét kérdések egész tömegéről, a melyeknél az illető városoknak az illető terác élén álló minisztereknek kell fordulniok.

Eddig a kormány leirata. Az ország lakosságának milliói tehát, a fogyasztók, akik nehéz szívvel várták a kenyérmegnyak árának a leállítását, hogy elevebb kenyérhez jussanak, kutba esett a reményük. A miniszterelnök ur azt állítja, hogy csak közepes termés lesz busából, a melyből meg rossz, a földmivelésügyi miniszter ur tehát nem ért a mesterségében, mikor jó termésről beszél. Hát ez egy kissé furcsa és érthetetlen. Egyszerűen kénytelen a kormányelnök megmagyarázni. Mit szól ehhez Ghillány ur? Igazán kíváncsiak vagyunk, meddig marad meg állásában a földmivelésügyi miniszter ur, a ki nem ért a reszortját. Hát mindezekkel szemben, a magyar-

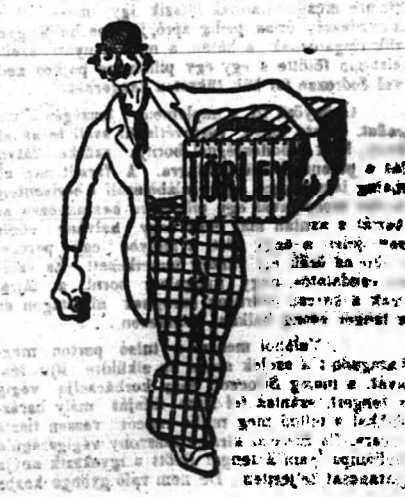
Páncs, fészék, föld láng
Lovelt a sírköbél
Csúszban, félve mentük
A ment bennalómél.
Velt sok lebbanékony
Mint egy vilkama,
Mely vírcsúszkát fest
A hős hamlokára;
Volt kistük egy tartós
Hosszú lánggal égő
Sünte-tündéres
Fehér színben fénylő,
Alatta egyszerű
Fekeresztes halom
Désy Zoltán sirja
Ott a domb oldalán,
Tán a hazaszeretet
Lángja égott ottan?
Tovább áll, mint a test
S nem szállt el legottan.
Midőn a hős vitán
Holtan bukott;
Golyótól találva
A véres avasra;
Igen az volt nem más
S az marad örökké
Ork lánggal égő
Hasszeregető ő
A ki meghalt ugyan
De fel is támadott
S elhonta a tilmas
Nyelveket is legott,
Hogy minden magy
Gyalgon lángra lelt
S minden ruhama

A csata mezőre,
Vessélyben a Haza
Vessélyben az orszag
Csak ha hősök leszünk
Ugy lesz Magyarország
A ki csak egy nappal
Fistalabb mint ő
Áruló lesz neve
Hogy ha kell ez nem jó
Ki a harcmezőre
Hol a babér terem
Hol a közkatonák
Dicső fejedelem,
Hol olcsó az élet
De dicső a halál
Hol minden honfira
A feltámasztás vár.

Ne hosszátok hassa
Mi meggyünk hosszán
Testünkkel emeljük
Pimmit sirjára.
Érdítmény lesz ott
Testünkkel, csontunkból
Nem lesz bevehető
Semmi hatalomtól
Balga az a hit is
A ki azt reméli,
Hogy egy ny orszagot
Le is lehet győzni.
Az az orszag nem volt
Az az orszag csak lass

Csak az O példája
S örökre felirjuk
A búcsú nevüket
A csillag és vassal
Világ homlokára
Hogy „No bírtam a
It” példája rajta.

Nagy Zoltán.

Aki a Kathreiner-féle Knelpp malátakávéét még nem ismeri, vegyen most rögtön egy csomaggal és próbálja meg.

Ezen már 22 év óta általánosan kedvelt és a legjobbnak elismert ital előállítására új és új gépek és műszaki berendezések segítségével a valódi Kathreiner előállítására szolgáló híres Knelpp-eljárás még tökéletesbedett.

A Kathreiner mindig a lejobb ital volt. most azonban a babkávéhoz teljesen hasonló ízénél fogva önmagát is felülmúlta.

Pécsre, Szegedre, Győrre s emellett egész Magyarországra: ez a valódi Kathreiner.

Más, mint Kávé, Jézus
 és más szentek

nyomtatványt

„Vörösmarty“-k